

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

PROBLEMS OF DEVELOPMENT AND PECULIARITIES OF ACCOUNTING IN NON-PROFIT ORGANIZATIONS

УДК 657.2.016

DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.48-93>

Малахова А.В.

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Донбаський державний педагогічний університет
Мартиненко О.В.
старший викладач
кафедри обліку і аудиту
Донбаський державний педагогічний університет

Malakhova Anzhela

Donbass State Pedagogical University

Martynenko Olena

Donbass State Pedagogical University

У статті розглянуто сутність та понятійно-категоріальний апарат неприбуткових установ, тенденцію розвитку громадської активності та роль громадської ініціативи у взаємодії з органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Проведено теоретичне узагальнення, наукову абстракцію, системний аналіз для подальшого розвитку теоретичних засад та дослідження проблем організації бухгалтерського обліку в неприбуткових установах; застосовано порівняльний метод під час дослідження нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку й аналітичного забезпечення процесу контролювання фінансування установ. Визначено особливості організації бухгалтерського обліку і звітності, що мають місце в діяльності громадських організацій, а також виявлено недоліки чинної обліково-звітної методики. Запропоновано шляхи вдосконалення облікового механізму та статистичного обліку в громадських організаціях.

Ключові слова: громадська організація, неприбуткова установа, бухгалтерський облік та звітність, статистичний облік, бухгалтерські рахунки, цільове фінансування, доходи і витрати громадських організацій.

В статье рассмотрены сущность и понятийно-категориальный аппарат непри-

быльных учреждений, тенденция развития общественной активности и роль общественной инициативы во взаимодействии с органами государственной власти и органами местного самоуправления. Проведены теоретическое обобщение, научная абстракция, системный анализ для дальнейшего развития теоретических основ и исследования проблем организации бухгалтерского учета в неприбыльных учреждениях; применен сравнительный метод при исследовании нормативно-правового обеспечения бухгалтерского учета и аналитического обеспечения процесса контроля финансирования учреждений. Определены особенности организации бухгалтерского учета и отчетности, которые имеют место в деятельности общественных организаций, а также выявлены недостатки действующей учетно-отчетной методики. Предложены пути совершенствования учетного механизма и статистического учета в общественных организациях.

Ключевые слова: общественная организация, неприбыльная организация, бухгалтерский учет и отчетность, статистический учет, бухгалтерские счета, целевое финансирование, доходы и расходы общественных организаций.

The role of ungovernmental noncommercial establishments is underestimated by the state and population, although their activity can be effective enough. There is a problem, that is investigation of shortage of financial means and absence of help from the side of local authorities, all noncommercial organizations run into that, is co-operating with international funds, when noncommercial organization puts before itself the primary objective of activity – economic constituent (receipt of under back), and sociocultural bases, actually for the sake of that they were created, depart on the second plan. Organizations have to be not only coordinated the plans in accordance with the aims of international giving under backs but also carry on entrepreneurial activity. Essence and concept-category vehicle of unprofitable establishments are considered in the article, progress of public activity trend and role of public initiative in co-operating with public authorities and organs of local self-government. Theoretical generalization, scientific abstraction, analysis of the systems, is conducted – for further development of theoretical bases and research of problems of organization of record-keeping in unprofitable establishments; a comparative method was used – at research of the normatively-legal providing of record-keeping and analytical providing of process of control of financing of establishments. Development of situation shows that noncommercial organizations have necessary base knowledge and contacts, allowing conducting this activity to them, already. However necessity of making of strategy of development of the establishments oriented to bringing in of human capitals. Organization of record-keeping of unprofitable organizations has the features that consist in order of accounting of their incomes and charges, reflection of operations on the accounts of record-keeping. It is thus important account of the having a special purpose or no-purpose use of the income got public organizations. Perfection of registration-current mechanisms of activity of public organizations in accordance with international standards envisaged in Strategy of assistance to development of civil society in Ukraine. To date unprofitable organizations are developed enough, and it is possible to say that exactly now they pass to the new quality level, going to the active co-operating with local authorities, uniting for more structural work. Most actively they co-operate with local authorities, especially with departments, engaging in social problems. Summing up, it is possible distinguished problems in a few groups: the first group of problems of the legislative adjusting of cooperation of public and noncommercial organizations authorities; the second group is made by private or branch problems: absence of approach of the systems to the decision of problems; problems of financing; problems of unprofitable organizations: qualifications of shots; problem of "organizations-twins"; absence of the system of estimation of unprofitable establishments and having a special purpose social programs. The features of organization of record-keeping and accounting, taking place in activity of public organizations and the lacks of operating registration-current methodology are educed, are certain. The ways of perfection of registration mechanism and statistical account offer in public organizations.

Key words: public organization, unprofitable organization, record-keeping and accounting, statistical account, business accounts, single-sourcing, income and charges of public organizations.

Постановка проблеми. Віддаючи належне певним досягненням некомерційного сектору, особливо у вирішенні соціальних проблем суспільства, маємо констатувати, що нині він працює в умовах скорочування фінансування, обмежених людських ресурсів, мізерної матеріальної бази. Цей стан речей перш за все пов'язаний з тим, що ця сфера, як і раніше, не сприймається як необхідна, невід'ємна частина економічної системи

демократичного суспільства. Роль неурядових НПО недооцінюється державою й населенням, хоча їх діяльність може бути досить ефективною. Існує проблема, що є наслідком браку фінансових коштів і відсутності допомоги з боку місцевої влади, з якою стикаються всі некомерційні організації, а саме взаємодія з міжнародними фондами, коли некомерційна організація ставить перед собою головною метою діяльності економічну

складову (отримання гранту), а соціально-культурні підстави, власне, заради яких вони створювалися, відходять на другий план. Організації доводиться не тільки координувати свої плани відповідно до цілей міжнародних грантодавців, але й займатися підприємницькою діяльністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням діяльності громадських організацій, розвитку громадянського руху, бухгалтерського обліку їх діяльності займаються Ю. Бакаєв, О. Водоп'янова [1], П. Вознюк, Н. Гура, О. Держалюк [2], О. Золотухін [3], Ю. Клімух [4], А. Колодій [5], О. Кулініч [6], К. Маліновська [7], В. Яблонський та інші науковці.

Незважаючи на широкий спектр досліджень, присвячених різним аспектам діяльності громадських організацій, зокрема їх обліку, чимало проблем ще потребують подальшого розвитку та поглибленого вивчення. Серед них слід назвати питання особливостей відображення здійснюваних громадськими організаціями операцій на рахунках бухгалтерського обліку, документального оформлення таких операцій, відповідності законодавчим нормам щодо належності до неприбуткових організацій та неплатників податку. При цьому такі питання порушують не тільки науковці, але й бухгалтери-практики громадських об'єднань, члени громадських організацій.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження тенденцій розвитку громадського сектору в Україні, виявлення особливостей організації, ведення бухгалтерського обліку та звітності громадськими організаціями – юридичними особами.

Виклад основного матеріалу дослідження. У взаємовідносинах з державними органами діяльність НПО формується знизу, а владні й комерційні структури, як правило, підключаються на стадії реалізації конкретного проекту, даючи дозвіл на його проведення або виділяючи необхідні кошти.

Щодо питання співпраці НПО один з одним, то тут встановлюються партнерські відносини, оскільки перед ними стоять одні й ті ж самі завдання. Зазвичай склад співробітників невеликий, крім того, кожна організація націлена на вирішення проблем у тому місці, де працює, однак найбільш просунуті організації об'єднуються в Об'єднання або НПО більшого масштабу (всеукраїнські, обласні тощо) й працюють разом. Результатом об'єднання є створення ресурсних центрів, адже розширюється матеріальна й фінансова база. Об'єднавшись, невеликі НПО отримують більше можливостей для реалізації програм. Однак співпраці можуть заважати амбіції їх лідерів і нездорова конкуренція за фінансування [2].

Проте найголовнішою є проблема того, що широкі кола громадськості виявляються необізнаними про діяльність НПО. Для того щоби громадяни знали про роботу, яка ведеться громад-

ськими організаціями, необхідна систематична подача інформації, тобто постійні рубрики в газетах, теле- й радіопередачах. Природно, що тут виникають труднощі. Важливою проблемою НПО є залучення добровольців [6, с. 28].

Розвиток ситуації показує, що некомерційні організації вже мають необхідні базові знання й контакти, що дають їм змогу здійснювати таку діяльність. Проте є необхідність вироблення стратегії розвитку організацій, орієнтованих на залучення людських ресурсів.

Резюмуючи, можемо виділити ці проблеми в кілька груп [5]. Першою є група проблем законодавчого регулювання, а саме:

- 1) відсутність правової бази взаємодії органів державної влади і НПО;
- 2) відсутність законодавчого закріплення механізму участі НПО в законотворчості, через що законодавчі ініціативи та пропозиції НПО не завжди розглядаються та враховуються;
- 3) необхідність систематизації законодавства, що регулює діяльність НПО (може бути у вигляді кодексу);
- 4) проблема оподаткування грантів і доходів НПО, одержаних від підприємницької діяльності, які потім спрямовуються на здійснення статутної некомерційної діяльності;
- 5) законодавче регулювання доступу до інформації, а також відповідна проблема соціального партнерства й взаємодії;
- 6) відсутність законодавчого врегулювання поняття «соціальне партнерство», визначення механізмів розроблення та реалізації соціальних програм;
- 7) відсутність розроблення та затвердження стандартів соціальних послуг.

Другу групу складають приватні або галузеві проблеми, а саме відсутність системного підходу до вирішення проблем; відсутність координації дій між об'єднаннями, дублювання; інформаційні бар'єри.

Проблемою фінансування є вимушеність установ через недостатнє фінансування займатися підприємницькою діяльністю, що негативно позначається на основній статутній некомерційній діяльності.

Проблемами самих неприбуткових організацій є проблема кваліфікації кадрів; некоректне ставлення НПО один до одного (проблема «організацій-двійників»); проблема саморегулювання всередині сектору; пасивність населення, відсутність системи оцінювання НПО й цільових соціальних програм.

Відповідно до пп. 133.4.1 ПКУ неприбуткова організація – це юридична особа, яка перебуває на загальній системі оподаткування, але не є платником податку на прибуток, тобто це особа, яка не сплачує податку з власних доходів [8].

Неприбутковим підприємством, установою та організацією є підприємство, установа та організація (далі – неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

– вона утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

– її установчі документи містять заборону розподілу отриманих доходів або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;

– її установчі документи передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи; положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

– вона внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій [8].

Обов'язковою умовою діяльності неприбуткових організацій є використання своїх доходів виключно для фінансування витрат на своє утримання, досягнення мети та реалізації напрямів діяльності, визначених установчими документами.

До неприбуткових організацій можуть бути віднесені:

- бюджетні установи;
- громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;
- спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;
- житлово-будівельні кооперативи, садівничі та гаражні кооперативи;
- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників жилих будинків;
- професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;
- сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам п. 133.4 ст. 133 ПКУ [8].

Для будь-якого проекту необхідно узгоджувати потоки коштів у часі, тобто в кожний часовий період (місяць, квартал, рік) у розпорядження підприємства має надходити більше коштів, ніж йому треба сплачувати (для повернення інвестицій, сплати відсотків за ними, сплати податків тощо). Якщо в кожний часовий період сальдо додатне, то фінансова стабільність інвестиційного проекту забезпечена. Фінансування проекту передбачає чотири етапи, такі як поперечне вивчення життєздатності проекту; розроблення плану його реалізації; організація фінансування; контроль за виконанням плану і дотриманням умов фінансування [4].

Попередній аналіз життєздатності проекту здійснюють для того, щоби визначити, чи вартий проект витрат часу й ресурсів, що пов'язані з ним, чи

буде потоку ресурсів достатньо для покриття всіх витрат та одержання середнього прибутку.

Планування реалізації проекту охоплює процес від моменту попереднього вивчення його життєздатності до організації фінансування. На цьому етапі оцінюють усі показники й ризики за проектом, аналізуючи можливі варіанти розвитку економічної, політичної та інших ситуацій; прогнозують вплив на життєздатність проекту таких чинників, як процентні ставки за кредитами, темпи інфляції, валютні ризики.

Після завершення попередніх етапів розроблюють пропозиції щодо організації схеми фінансування проекту, а на стадії його реалізації здійснюють контроль за виконанням плану та умовами фінансування.

Існують такі джерела фінансування проектів для неприбуткових установ:

- власні фінансові кошти, а також інші види активів (основні фонди, земельні ділянки тощо);
- асигнування з бюджетів, фонду підтримки підприємництва, надані на безоплатній основі;
- іноземні інвестиції, надані у формі прямих грошових внесків міжнародних організацій і фінансових установ, держав, підприємств та організацій різних форм власності;
- різні форми позикових коштів, зокрема кредити, надані на зворотній основі.

Так, згідно з Угодою про надання мікрогранту, укладеною між ПРООН та громадською організацією, передбачались такі джерела фінансування:

- грантові кошти від ПРООН в сумі 230936,00 грн. (транш 1: 184748,80 грн. (80% суми гранту) після підписання цієї угоди; транш 2: 46187,20 грн. (20%) після подання фінальних звітних документів про завершення основних робіт);
- власні фінансові кошти в сумі 16364,00 грн.;
- кошти місцевого бюджету в сумі 60615,00 грн.

Після підписання угоди наступним кроком реалізації проекту є розроблення проектно-кошторисної документації, що передбачає такі етапи:

- проведення тендеру на розроблення проектно-кошторисної документації та матеріалізацію проекту;
- укладення контракту з переможцем тендеру, розроблення завдання на проектування техніко-економічного обґрунтування (ТЕО);
- узгодження й проведення експертизи ТЕО;
- затвердження ТЕО;
- прийняття інвестиційного рішення;
- розроблення технічної та робочої документації (робочого проекту);
- розроблення кошторисів до проекту;
- клопотання й отримання дозволів на реалізацію проекту.

Проектні роботи виконують у такій послідовності: вибирають проектантів, укладають контракти за результатами конкурсу, планують

проектно-кошторисні роботи й послуги, здійснюють безпосереднє проєктування, узгоджують проєктну документацію.

Облік у неприбуткових організаціях ведеться за загальним планом рахунків, хоча вони мають повне право використовувати спрощений [7, с. 174].

Відсутність спеціальних норм для обліку саме в неприбуткових організаціях породжує проблеми. Визначення понять бухгалтерського обліку не пристосовано до неприбуткових організацій, особливо щодо термінології П(С)БО 15 «Доход» [9] та 16 «Витрати» [10].

Згідно зі ст. 1 Закону про бухгалтерський облік активи – це ресурси, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому [11]. Враховуючи те, що економічна вигода – це потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів, розуміємо непридатність такого визначення активів для застосування у неприбуткових організаціях.

Зобов'язання – це заборгованість підприємства, погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди. Це визначення також не пристосовано до неприбуткових організацій.

Доводиться з використанням методу подвійного запису відображати отримання цінностей (або грошових коштів) та їх витрачання установою. Цільове фінансування – це специфічне поняття для неприбуткових організацій (табл. 1).

На рахунку 48 ведуться облік та узагальнення інформації про наявність і рух засобів фінансування заходів цільового призначення (субсидії, асигнування з бюджету і позабюджетних фондів, цільові внески фізичних і юридичних осіб тощо).

Кошти цільового фінансування під час їх надходження відображають за кредитом рахунку 48 і за дебетом рахунків, що відображають надходження цього виду активів.

Первинною вартістю активів, отриманих безкоштовно (без вимоги про компенсацію), визнається їх справедлива вартість, тобто сума, за якою можна продати актив або сплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату.

В неприбутковій організації, що не передає цілеспрямовано гуманітарну допомогу, цільове

фінансування визнається доходом (але лише після того, як цільове фінансування отримано).

Під час отримання цільового фінансування у вигляді оборотних активів цільове фінансування визнається доходом протягом тих періодів, в яких були здійснені витрати, пов'язані з виконанням умов фінансування. До здійснення витрат надходження ресурсів доходом не признається.

Витрати в неприбуткових організаціях відображаються за дебетом рахунків 23 «Виробництво», 91 «Загальноновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», а також за кредитом рахунків 30, 31, 22, 20 тощо.

Доходи відображають за дебетом рахунку 48 та кредитом субрахунку 71–8 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів». Наприклад, асоціації, союзи, політичні партії отримують цільові членські внески, які спрямовують на фінансування певних заходів.

Під час отримання цільового фінансування у вигляді основних засобів, нематеріальних активів або інших необоротних активів, що утримуються організацією для використання протягом періоду, що перевищує один рік, цільове фінансування визнається доходом у періодах корисного використання таких активів пропорційно сумі нарахованої амортизації.

Незважаючи на те, що неприбуткові організації не є платниками податку на прибуток, вони зобов'язані звітувати з нього. Для цього складається спеціальна форма податкової декларації, а саме Звіт про використання доходів неприбуткової організації, в якому відображаються результати діяльності. Базовим звітним періодом для цього Звіту є календарний рік.

Громадські організації – суб'єкти цивільно-правових відносин, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», зобов'язані складати звітність та подавати відомості про свою фінансову діяльність [11]. Звітність громадські організації повинні подавати до Державної податкової служби і Державної служби статистики. Так, незалежно від наявності доходів, які підлягають оподаткуванню, до податкового органу подають «Звіт про використання коштів неприбутковими установами і організаціями»,

Таблиця 1

Відбиття отримання цільового фінансування неприбутковою установою

№	Господарські операції	За загальним Планом рахунків		За спрощеним Планом рахунків		Сума, грн.
		дебет	кредит	дебет	кредит	
1	Отримання коштів цільового фінансування для закупівлі товарів, які планується роздати за цільовими заходами	311	484	31	48	30 000
2	Отримання товарів	28	631	26	68	30 000
3	Оплата товарів	631	311	68	31	30 000
4	Облік безоплатної передачі товарів за цільовими заходами	949	28	96	26	30 000
5	Відбиття доходу в сумі витрачених цільових надходжень	484	718	48	74	30 000

а також Баланс («Звіт про фінансовий стан»). Якщо громадська організація для оформлення фінансової звітності застосовує форми з П(С)БО 25, то такою формою буде «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». В цій формі розкривається інформація про суми коштів цільового фінансування, що залишилися на кінець звітного періоду, вартість активів та суми заборгованості громадської організації. Статистична звітність містить Звіт про діяльність громадської організації.

Як відзначають науковці, система обліку громадських організацій в Україні є складною та неповною, а також не дає змогу формувати інформацію щодо напрямів діяльності громадянського суспільства, їх кількості та соціально-економічного внеску. Крім того, існує низка недоліків у системі класифікації національних рахунків в обліку неприбуткових організацій. Зокрема, звітність громадського сектору не є уніфікованою, а форми звітів стосуються, як правило, «фізичного виміру» діяльності організацій. Допоміжних національних рахунків для аналізу всіх видів об'єднань громадського суспільства та їх кількості в різних інституційних секторах немає.

Висновки з проведеного дослідження.

За останні роки в Україні спостерігається підвищення ролі громадянських об'єднань, які все більше залучаються до розроблення та реалізації державної політики в різних сферах.

Аналіз статистичних даних щодо реєстрації громадських організацій за 2014–2019 рр. показує позитивну тенденцію до їх збільшення. Це відбувається також завдяки змінам, внесеним Законом України «Про громадські об'єднання», норми якого сприяють реалізації потенціалу об'єднань громадянського суспільства для реалізації законних прав та інтересів їх членів, а також пересічних громадян.

Організація бухгалтерського обліку неприбуткових організацій має свої особливості, які полягають у порядку обліку їх доходів та витрат, відображенні операцій на рахунках бухгалтерського обліку. При цьому є важливим врахування цільового чи нецільового використання отриманих громадськими організаціями доходів.

Удосконалення обліково-звітних механізмів діяльності громадських організацій відповідно до міжнародних стандартів передбачено у Стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.

Роблячи висновок з усього вищесказаного, відзначаємо, що сьогодні неприбуткові організації досить розвинені, можна сказати, що саме зараз вони переходять на новий якісний рівень, йдучи на активну взаємодію з місцевою владою, об'єднуючись для більш конструктивної роботи. Найбільш активно вони взаємодіють з місцевими властями, особливо з відділами, що займаються соціальними проблемами.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Водоп'янова О. Неприбуткові організації – звітність та облік. «ДК» № 51 від 17 грудня 2018 р. URL: <https://online.dtk.ua/book/7f37b9a5-a732-4392-a4bb-fde86fc6c327/navPoint-6> (дата звернення: 22.12.2019).
2. Держалюк О. Динаміка та розширення спектру діяльності громадських організацій як складові демократизації українського суспільства. 2016. URL: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/May08/03.htm> (дата звернення: 22.12.2019).
3. Золотухін О. Оподаткування профспілки. «ДК» №45 від 11 листопада 2019 р. URL: <https://online.dtk.ua/book/1f24ec3b-80c9-494a-86a9-caa1962bdc5e/navPoint-6> (дата звернення: 22.12.2019).
4. Клімук Ю. Проектна діяльність громадських організацій як чинник побудови громадянського суспільства в Україні. *Науковий блог факультету Політико-інформаційного менеджменту Національного університету Острозької академії*. 2013. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2013/proekt-na-diyalnist-hromadskiy-orhanizatsiy-yak-chynnyk-pobudovy-hromadyanskoho-suspilstva-v-ukrajini> (дата звернення: 06.01.2020).
5. Колодій А. Думки з приводу розвитку громадянського суспільства. 2012. URL: http://political-studies.com/?page_id=178 (дата звернення: 24.12.2019).
6. Кулінич О., Барінова Д., Нестеренко В. Участь молоді в управлінні громадами. *Харківський відокремлений підрозділ Центру розвитку місцевого самоврядування*. Харків, 2018. 48 с.
7. Маліновська К. Бухгалтерський облік і звітність як невід'ємна складова діяльності громадської організації – суб'єкта цивільно-правових відносин. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2016. № 3(31). С. 174–179.
8. Податковий кодекс України : Закон України від 10 грудня 2010 р. № 2756-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 07.07.2019).
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» : Наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 / Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 22.12.2019).
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 / Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 22.12.2019).
11. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 24.12.2019).
12. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 р. / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради*. 2013. № 2.

REFERENCES:

1. Vodopianova O. (2019) *Nepybutkovi organizatsiyi – zvitnist ta oblik* [Nonprofit organizations – reporting and accounting]. DK no. 51, Available at: <https://online.dtk.ua/book/7f37b9a5-a732-4392-a4bb-fde86fc6c327/navPoint-6> (accessed: 22 December 2019).

2. Derzhaliuk O. (2016) *Dynamika ta rozshyrennia spektru diialnosti gromadskykh organizatsiy iak skladovi demokratyzatsiyi ukrainskogo cuspilstva* [Dynamics and expansion of the range of activities of public organizations as components of democratization of Ukrainian society]. Available at: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/May08/03.htm>. (accessed: 22 December 2019).

3. Zolotuhin O. (2019) *Opodatkuvannia prof-spilki* [Union taxation]. DK no. 45, Available at: <https://online.dtki.ua/book/1f24ec3b-80c9-494a-86a9-caa1962bdc5e/navPoint-6> (accessed: 22 December 2019).

4. Klimukh Y. (2013) *Proektna diialnist gromadskykh organizatsiyi iak chinnyk pobudovy gromadskogo suspilstva vUkpaime* [Project activities of public organizations as an indicator of the construction of Grajan society in Ukraine]. National University of Ostrog Academy. Available at: http://political-studies.com/?page_id=178 (accessed: 24 December 2019).

5. Kolodiy A. (2012) *Dumky z pryvodu rozvytku gromadianskogo suspilstva* [Thoughts on the development of civil society]. Available at: http://political-studies.com/?page_id=178 (accessed: 24 December 2019).

6. Kulinich O., Barinova D., Nesterenko V. (2018) *Uchast molodi v upravlinni gromadamy* [Youth participation in community management]. *Kharkivskiyi vidokremlenyi pidrozdil Tsentru rozvytku mistsevogo samovri-*

aduvannia [Kharkov Division of Local Government Development].

7. Malinovska K. (2016) *Buhgalterskiy oblik i zvitnist iak nevidiemna skladova diialnosti gromadskoyi organizatsiyi – subiekta tsyvilno-pravovykh vidnosyn* [Accounting and reporting are an integral part of the activities of a public organization – a subject of civil law relations]. National University of Ostrog Academy, no. 3 (31), pp. 174–179.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Tax Code of Ukraine”, The Law of Ukraine. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed: 07 July 2019).

9. Ministry of Finance of Ukraine (1999). Regulation (standard) of accounting 15 “Income”. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (accessed: 22 December 2019).

10. Ministry of Finance of Ukraine (1999). Regulation (standard) of accounting 16 “Costs”. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (accessed: 22 December 2019).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (accessed: 24 December 2019).

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), Law of Ukraine “About public organizations” / Information of the Verkhovna Rada, 2013. No. 2.